

Wiadomości Zootechniczne

ROK LIX (2021) NUMER 3 (311)

Państwowy Instytut Badawczy

ul. Sarego 2, 31-047 Kraków
tel. 666081176, 666081198, 666081202, fax 12 2856733
e-mail: wiad-zoot@izoo.krakow.pl internet: http://www.izoo.krakow.pl

Wydawnictwa własne IZ PIB

RADA REDAKCYJNA NAUKOWA

Przewodniczący:

dr hab. Katarzyna Ropka-Molik, IZ PIB Kraków

Członkowie: prof. dr hab. Paweł Bielański, IZ PIB, Kraków; dr hab. Ewa Czerniawska-Piątkowska, ZUT, Szczecin; prof. dr hab. Robert Eckert, IZ PIB, Kraków; prof. dr hab. Józefa Krawczyk, IZ PIB, Kraków; dr hab. Jolanta Opiela, prof. IZ PIB, Kraków; dr hab. Dariusz Piwczynski, prof. UTP, Bydgoszcz; dr hab. Justyna Więcek, SGGW, Warszawa; prof. dr hab. Piotr Zapletal, UR, Kraków

RECENZENCI

prac zamieszczonych w numerze:

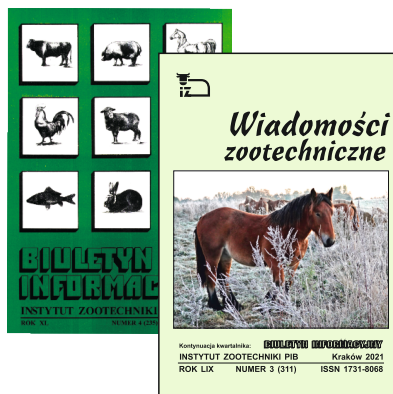
prof. dr hab. Barbara Biesiada-Drzazga,
prof. UP-H, Siedlce
dr inż. Katarzyna Czyż, UP, Wrocław
dr Beata Grygierzec, UR, Kraków
prof. dr hab. Dorota Kowalska, IZ PIB, Kraków
dr hab. Lidia Luty, UR, Kraków
dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka,
prof. ZUT Szczecin
dr inż. Jacek Sikora, IZ PIB, Kraków

REDAKCJA

Redaktor naczelny: *mgr Danuta Dobrowolska*
Sekretarz redakcji: *mgr Bogusława Krawiec*
Tłumaczenie na jęz. ang.: *mgr Jerzy Pilawski*
Redaktor graficzny: *mgr Bogusława Krawiec*
Skład i łamanie: *Maria Makarewicz*
Fot. na okładce: *Pamela, Węzówko k. Węgorzewa*
(*fol. B. Borys*)

Redakcja informuje, że wersja drukowana czasopisma jest wersją pierwotną

Drukowano w Zespole Wydawnictw i Poligrafii Instytutu Zootechniki PIB (2021). Nakład 300 egz.

Droży
Czytelnicy

Bioetyka w badaniach naukowych

W wielu dyscyplinach naukowych – medycynie, farmacji, zootechnice prowadzi się badania na zwierzętach doświadczalnych. Nie można zaprzeczyć, że dzięki testom na zwierzętach możliwy był postęp w pracach nad szczepionkami i lekami, zwłaszcza w przypadku takich chorób, jak polio, odra czy czarna ospa. Doświadczenia tego rodzaju przyczyniły się do postępu w transplantacji narządów i powstania ratujących życie urządzeń, np. defibrylatora kardiologicznego. Eksperymenty prowadzone na modelach zwierzęcych dają możliwość obserwacji pracy całego systemu w organizmach żywych. Istnieje wiele cech łączących ludzi z innymi kręgowcami, więc niektóre zwierzęta mogą służyć jako model genotypiczny czy fenotypiczny ludzkich chorób.

Dopuszczalność i zasadność przeprowadzania doświadczeń na zwierzętach była przedmiotem wielu dyskusji. Przeciwnicy tych badań wskazują, że rutynowe wykorzystywanie zwierząt w laboratoriach może wiązać się z zadawaniem im bólu, powodować cierpienie, strach lub trwałe uszkodzenia. Doświadczeniem może też być uśmiercanie zwierzęcia dla badań naukowych i celów dydaktycznych.

Co roku wykorzystuje się w Polsce do eksperymentów tysiące zwierząt (myszy, szczury i inne gryzonie, ryby, ptaki). Krajowa Komisja Etyczna poprzez podległe jej jednostki ocenia, czy poszczególne doświadczenia i korzyści z nich płynące dla ludzi, a także firm i jednostek naukowych, warte są poświęcenia używanych w nich zwierząt. Podstawą są: Ustawa o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (2015), Rozporządzenie MNiSW dotyczące tego tematu oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (2010/63/UE), a zadaniem: polepszenie bytu i humanitarne traktowanie zwierząt doświadczalnych używanych podczas eksperymentów naukowych i testów medycznych.

Od pewnego czasu poszukuje się na świecie innowacyjnych metod badań. Przyświeca im zasada 3R (*refining, reducing, replacing*). Opiera się na maksymalnym wyeliminowaniu cierpienia zwierząt w trakcie wykonywania eksperymentów, ograniczeniu liczby zwierząt doświadczalnych do niezbędnego minimum, zastąpienie badań na zwierzętach metodami alternatywnymi. Należą do nich: doświadczenia na hodowlach tkanekowych, symulacje komputerowe, eksperymenty na fantomach (modelach fizycznych), badania na ludziach – ochotnikach.

Ideą św. Franciszka z Asyżu było, aby zauważać wokół siebie nie tylko innych ludzi, ale również zwierzęta – naszych „braci mniejszych”, którym tak wiele zawdzięczamy, a których potrzeby często pozostają niezauważone.

Danuta Dobrowolska

Czasopismo indeksowane przez bazę danych: PBN, Agro, Arianta, ePNP oraz Index Copernicus

WARUNKI PRENUMERATY: Cena roczna 80,00 zł